

Prava i obveze malih kupaca električne energije

Sukladno Zakonu o tržištu električne energije kupci se dijele na:

- 1 male kupce, s ukupnim prihodom koji nije veći od 70 milijuna kuna i s manje od 50 radnika
- 2 srednje kupce, s ukupnim prihodom većim od 70 milijuna kuna i s više od 50, a manje od 250 radnika i
- 3 ostale kupce, koji nisu razvrstani u prve dvije skupine, a to su veliki kupci.

Kupci su dužni sklopiti ugovor

♦ mr. sc. Anđelko Vojvoda

Svi mali kupci dužni su izabrati svog opskrbljivača i s njim sklopiti ugovor o opskrbi. Kupac će sklopiti ugovor o opskrbi s odabranim opskrbljivačem i od opskrbljivača dobiti jedan račun za sva obračunska mjerna mjesta za potrošenu električnu energiju, dok će račun za mrežarinu i dalje dobivati od HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o. Prema dostupnim informacijama, na adresu svih malih kupaca HEP-Opskrba uputit će svoj prijedlog Ugovora o opskrbi električnom energijom i ponuditi im mogućnost sklapanja ugovora. Na usluzi je i besplatan telefon 08005255, gdje u svakom trenutku možete dobiti dodatne informacije.

Ako se mali kupac odluči sklopiti ugovor s HEP-Opšrbom, potrebno je jedan primjerak dostavljenog ugovora potpisati, ovjeriti i

vratiti u najbliže distribucijsko područje (adresa i kontakt osobe bit će navedene u pismu uz ugovor). Prilikom potpisa ugovora valja pažljivo pročitati članak 8. Ugovora o opskrbi i ako ste obavezani dostaviti instrumente osiguranja plaćanja, tj. bjanko zadužnicu, potrebno je točno ispuniti zadužnicu i dostaviti je zajedno s ugovorom.

Ukoliko do 10. kolovoza 2009. godine mali kupac ne odabere opskrbljivača i ne potpiše Ugovor o opskrbi, opskrbu električnom energijom plaćat će po cijenama električne energije uravnotežena, a na osnovi Metodologije koju je donijela Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA).

Više o uvođenju tržišnih odnosa i promjenama elektroenergetskog sektora u Hrvatskoj možete naći u Obrtničkim novinama broj 105, ožujak/2009 ili na internetskoj stranici http://www.hok.hr/cro/publikacije/obrtnicke_novine (Prilog uz Obrtničke novine broj 105).

MTU trgovina

♦ mr. sc. Anđelko Vojvoda

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva donijelo je 25. svibnja 2009. godine Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima, uvjete koji se odnose na vanjske površine prodajnog objekta i uvjete za prodaju robe izvan prodavaonica (NN. 66/2009.).

Novim pravilnikom detaljno se opisuju minimalni tehnički uvjeti, a sama podjela i opis temeljnih obilježja prodavaonica odre-

đena je, nedavno usvojenim, Pravilnikom o klasifikaciji prodavaonica i drugih oblika trgovine na malo (NN, 39/2009.).

Pravilnikom se opisuju uvjeti koje moraju zadovoljiti prodajni objekti tipa:

- prodavaonica u kojoj se obavlja djelatnost trgovine na malo,
- skladište u kojem se obavlja djelatnost trgovine robom na veliko i na malo,
- tržnica (tržnica na veliko i tržnica na malo),
- drugi oblici prodaje robe izvan prodavaonice.

MTU Prodavaonica

Iz Pravilnika izdvajamo obveze prodavaonica, posebno uređen prodajni objekt u kojem se obavlja djelatnost trgovine svim vrstama robe prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti:

- Prodavaonica mora imati prodajni prostor i pomoćne prostorije.
- Prodajni prostor je prostor u kojem se neposredno trguje, dok se pod pomoćnim prostorima podrazumijeva: skladište za čuvanje robe i ambalaže te sanitarni prostori.
- Skladište za čuvanje robe i ambalaže može se nalaziti u prodavaonici ili u nje-

zinoj neposrednoj blizini. Ako se skladište nalazi u sklopu prodajnog prostora, taj dio prostora mora biti odvojen. Skladište za čuvanje hrane mora biti funkcionalno povezano s prodajnim prostorom.

- Sanitarni prostori su: sanitarije s toplom i hladnom vodom, a može i određeno mjesto u kojem se čuvaju pomagala i sredstva za čišćenje prostorija, te prostor s garderobnim ormarima za odjeću zaposlenika u prodavaonici. Sanitarije, prostor ili mjesto za čuvanje pomagala za čišćenje prostorija mogu se nalaziti pokraj prodavaonice ili u njezinoj neposrednoj blizini. Kod prodavaonice s hranom, sanitarije i prostor ili mjesto za čuvanje pomagala za čišćenje moraju biti povezani s prodavaonicom.

Nova pravila za prodavaonice

MTU prodajnog objekta:

1. vanjština mora biti građevinski dovršena;
2. na vanjskoj strani mora biti na vidljivom mjestu natpis u kojem se navodi tvrtka, sjedište i naziv pravne ili fizičke osobe registrirane za obavljanje kupnje ili prodaje robe i/ili pružanje usluga u trgovini. Radno vrijeme treba istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo na ulazu;
3. prostor ispred i ulaz mora biti siguran, nesmetan, uređen od materijala koji se lako čisti i održava te osvijetljen. Ulaz može biti iz ulice, ceste, dvorišta, veže zgrade ili javnog prilaza, i ne smije biti zajednički s ulazom u stambene prostore. Prolaz u izlaznim vratima ne smije biti uži od 0,70 [m] (prije: 0,90[m]). Ako su odvojena vrata za ulaz i za izlaz, na vratima moraju biti istaknute uočljive oznake »ulaz« i »izlaz« i moraju omogućiti laku manipulaciju robom;
4. prostorije (zidovi i podovi) moraju biti građevinski dovršene i izgrađene od materijala koji je nepropustan, ne upijajući, periv, neotrovan i glatkih površina do visine primjerene radnjama koje se obavljaju; (prije: zidovi moraju biti obloženi keramičkim pločicama do visine najmanje 1,80[m]);
5. prostori (prodajni prostori, pomoćni prostori) moraju biti na odgovarajući način osvijetljeni (uz prirodno osvijetljenje kroz prozor i vrata i napravama za umjetno osvijetljenje), prozračivani (prirodno prozračivanje pomoću prozora i vrata i naprava za umjetno prozračivanje) i s obzirom na robu koja se skladišti, i grijani. Najmanja svijetla visina (od završne obrade poda do završne obrade stropa) iznosi 2,8 [m]. Iznimno, svijetla visina prodavaonice može biti manja od 2,8 [m], ali ne manja od 2,2 [m], uz uvjet da je ta iznimka u skladu s posebnim propisima;
6. ako je prodajni objekt na više etaža, one moraju biti međusobno povezane stepeništem, čija korisna površina ne može biti manja od 1,10 [m²] i teretnim dizalom ukoliko se u prodavaonici prodaju teški i veliki proizvodi, kako bi se na taj način osiguralo sigurno kretanje ljudi zaposlenih u prodavaonici, kupaca i postupanje s robom, a prodajni prostor površine 1200 [m²] i više mora imati ugrađeno osobno dizalo za 4 i više osoba ili pokretne stepenice;
7. ako se u prodajnom objektu obavlja i ugostiteljska djelatnost, osim ponude bezalkoholnih napitaka i pića iz automata, taj prostor mora biti funkcionalno odvojen;
8. površina ne smije biti manja od 6 [m²], osim prodajne površine kioska u kojem se ne priprema hrana, a ista ne smije biti manja od 3,5 [m²];
9. prodajni objekt s površinom od više od 600 [m²] mora imati agregat za dobivanje električne energije, dok drugi moraju imati naprave za odgovarajuće osvijetljenje u nuždi;
10. prodajni objekti korisne površine 600 [m²] i veće, moraju imati prostorije za zdravstveno-sanitarne potrebe kupaca, i to odvojeno dvije grupe prostorića, jedna grupa za muškarce (ista grupa treba sadržavati najmanje jedan nužnik s pisoarom, odvojeni pretprostor s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom), a jedna grupa za žene (ta grupa treba sadržavati najmanje jedan nužnik, odvojeni pretprostor s umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom). Tehničko rješenje, oprema i uređenje tih prostorija treba biti u skladu s posebnim propisima;
11. oprema mora biti prilagođena vrsti i načinu prodaje robe i izrađena od materijala koji se lako čiste i održavaju;
12. ako je prodaja robe na malo organizirana na način da se obavlja pretežno samoposluživanjem kupaca prodajni objekt mora biti opskrbljen i košaricama za nošenje robe i kolicima za prijevoz robe;
13. raspored opreme mora osigurati sigurno kretanje kupaca i zaposlenih u prodajnom objektu i nesmetano postupanje s robom;
14. u prodajnom objektu u kojem se prodaje odjeća, kabine za isprobavanje moraju biti osvijetljene te imati ogledalo, vješalicu i stolac;
15. s obzirom na vrstu robe koja se prodaje potrebno je imati sprave za mjerenje, vaganje i ispitivanje robe, koje moraju biti ispravne i postavljene tako da je kupcima omogućen uvid u mjerenje;
16. za praćenje isporuke roba i usluga mora se osigurati naplatni uređaj ili drugi oblik evidencije sukladno posebnim propisima;
17. prodajni objekt u kojem se prodaje hrana životinjskog podrijetla mora imati vitrine za hlađenje, ormare za zamrzavanje, odnosno škrinje;
18. ako se prodaje pečeno meso (u komadu ili narezano) i razne salate, potreban je dodatni uređaj za umjetno provjetravanje, odgovarajućeg kapaciteta ozračivanja, kojim se osigurava potpuno odvođenje zagađenog zraka iz prodavaonice;
19. ako se prodaje hrana koja nije u originalnom pakiranju, potreban je odgovarajući dovod tople i hladne vode i praonik za ruke;
20. prodajni objekti s površinom od 1200 [m²] i većom, moraju imati osigurano odgođavanje parkiralište.

Ukoliko se prodavaonica nalazi u zgradi koja je registrirana kao povijesno-kulturni objekt ili u objektu od posebne ambijentalne vrijednosti, odnosno u zajedničkoj spomeničkoj cjelini, može odgovarajuće odstupiti od minimalnih uvjeta, uz prethodno pribavljanje odobrenja sukladno propisima o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Novi Pravilnici na temelju Općeg poreznog zakona

♦ Neven Završki

U prošlom smo broju Obrtničkih novina pisali o Pravilniku o obliku, sadržaju, roku i načinu dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku. Osim tog Pravilnika u Narodnim novinama br. 59 iz 2009. kao provedbeni akt Općeg poreznog zakona objavljen je i Pravilnik o postupanju u dobroj vjeri sudionika porezno-pravnog odnosa, gospodarskoj cjelini te obrascima prijave činjenica za koje postoji obveza prijavljivanja i izjave o izvorima stjecanja imovine.

Postupanje sudionika u dobroj vjeri

Porezni obveznik i porezno tijelo glavni su sudionici porezno-pravnog odnosa koji se zasniva na načelu dobre vjere.

U takvom odnosu porezni obveznik dužan je obračunavati i plaćati porez u iznosu, na način i u roku sukladno propisu ili nalogu poreznog tijela. Porezni obveznik dužan je poreznom tijelu davati istinite i potpune podatke o svim činjenicama koje su poreznom tijelu potrebne za obračun, utvrđivanje i naplatu poreza. Da bi to kvalitetno mogao ispuniti, porezni obveznik ima pravo unaprijed biti obaviješten o svojim pravima i obvezama u postupcima koji se vode pred poreznim tijelom te u tu svrhu može postavljati pismene upite ispostavama i područnim uredima Porezne uprave.

S druge strane, u cilju što lakšeg ostvarivanja prava i obveza poreznih obveznika, Porezna uprava na svojim web-stranicama treba objavljivati porezne propise i druge obavijesti koje su od utjecaja na obračunavanje, utvrđivanje i naplatu poreza. Internetske stranice Porezne uprave dostupne su na adresi: www.pu.mfin.hr/. Pristup omogućuje pregled i ispis poreznih propisa, mišljenja Središnjeg ureda Porezne uprave, poreznih priručnika i brošura. Mogu se preuzeti i obrasci, primjerice, prijava poreza na dohodak, poreza na dobit, PDV-a, mjesečno izvješće o primicima od nesamostalnog rada (plaći i mirovini). Elektroničke usluge Porezne uprave obuhvaćaju kod prijave PDV-a, popunu elektroničkog obrasca PDV i PDV-K, provjeru valjanosti unesenih podataka, elektronički potpis obrasca, slanje elektroničkog obrasca, primitak potvrde o prijemu i drugo.

Tijekom postupka porezno tijelo poučit će poreznog obveznika o pravu na podnošenje zahtjeva u svrhu ostvarenja na zakonu osnovanih prava poreznog obveznika, kao i o pravu da ima pomagalca ili poreznog savjetnika ako ocijeni da nepoznavanje propisa ili nestručnost poreznog obveznika može biti od utjecaja na ostvarivanje

prava poreznog obveznika. Porezno tijelo dužno je paziti da zaštita prava poreznog obveznika ne narušava javni interes.

Gospodarska cjelina

Nadalje, ovim se Pravilnikom propisuju kada će se preneseni obrt ili pogon smatrati gospodarskom cjelinom, s obzirom na to da je pravilno određenje gospodarske cjeline odlučno za zakonitu i pravilnu primjenu poreznih oslobođenja prilikom njezina prijenosa. U praksi su to vrlo česti slučajevi i često se postavlja pitanje radi li se o prijenosu gospodarske cjeline s poreznog aspekta, te se ovim Pravilnikom tako definira pojam gospodarske cjeline.

– Ako je na stjecatelja izvršen prijenos svih stvari, opreme, zalihe, potraživanja, prava i obveza koje čine kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu obrta, smatrat će se da preneseni obrt predstavlja gospodarsku cjelinu.

– Ako je izvršen prijenos svih stvari, potraživanja, prava i obveza koje čine kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu pogona tako da pogon može nastaviti samostalno obavljati dotadašnju djelatnost, smatrat će se da pogon predstavlja gospodarsku cjelinu.

Obrazac – »Prijava činjenica bitnih za oporezivanje«

Sastavni dio Pravilnika je Obrazac »Prijava činjenica bitnih za oporezivanje« na kojem je porezni obveznik dužan prijaviti:

– osnutak i prestanak trgovačkog društva, osnutak, premještanje i prestanak radionice ili stalne poslovne jedinice

– početak i prestanak obavljanja gospodarske djelatnosti

– promjenu prebivališta ili uobičajenog boravišta

– kad izravno ili neizravno stječe više od 50% udjela ili većinskih članskih prava u tuzemnom ili inozemnom trgovačkom društvu

– trgovačko društvo nad kojim je druga osoba izravno ili neizravno stekla više od 50% udjela ili većinska članska prava i

– druge činjenice koje mogu biti od utjecaja za obračun, utvrđivanje ili naplatu poreza.

Uz Obrazac u Pravilniku je objavljena i Uputa o načinu ispunjavanja obrasca. Prijava činjenica bitnih za oporezivanje podnosi se nadležnom poreznom tijelu u roku od 30 dana od dana nastanka činjenice za koju postoji obveza prijavljivanja, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Obrazac – »Izjava fizičke osobe o izvorima stjecanja imovine«

U svrhu praćenja stanja imovine fizičke osobe i izvora njezina stjecanja, porezno tijelo ovlašteno je pozvati fizičku osobu koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište radi davanja izjave koja se daje na obrascu – Izjave fizičke osobe o izvorima stjecanja. Oblik i sadržaj obrasca Izjave fizičke osobe o izvorima stjecanja imovine, kao i uputa o načinu ispunjavanja, sastavni su dio Pravilnika.

U svrhu praćenja stanja imovine fizičke osobe, Porezna uprava prikupljat će podatke o fizičkim osobama koje su vlasnici: zrakoplova, plovni objekata, motornih vozila, nekretnina te su utvrđeni investitorima pravomoćnom građevinskom dozvolom za građevine stambene i stambeno-poslovne namjene.

Na zahtjev Porezne uprave državna tijela i pravne osobe u čijoj je nadležnosti vođenje registara o zrakoplovima i plovni objektima, vođenje evidencije o registraciji motornih vozila i izdavanje građevinskih dozvola, dostavljat će Poreznoj upravi podatke potrebne za praćenje stanja imovine fizičkih osoba.

Zakon o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju

♦ Ivica Kostović

Zakon je usvojio Hrvatski sabor, na 11. sjednici održanoj 3. srpnja 2009. godine. Glavni cilj donošenja novoga Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju prilagodba je domaćeg sustava potpore potporama u sklopu Zajedničke poljoprivredne politike EU, radi jačanja konkurentnosti poljoprivrede, osiguranja stabilnosti dohotka od poljoprivrede, unapređenja fizičke i socijalne infrastrukture ruralnog prostora, očuvanja ruralnih zajednica i zaštite okoliša.

Utvrđeni dugoročni ciljevi hrvatske agrarne politike sukladni su ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP-a). Međutim, postoje i znatne razlike, a najuočljivije su razlike u sustavu potpora. Ovim Zakonom se uređuju državne potpore poljoprivredi u obliku **izravnih plaćanja** poljoprivrednim gospodarstvima i u obliku mjera ruralnog razvoja. Izravna plaćanja jesu plaćanja po-

ljoprivrednim gospodarstvima za obavljanje poljoprivrednih aktivnosti radi potpore dohotku.

Poljoprivredno zemljište koje se prijavljuje u zahtjevima za izravna plaćanja je ono zemljište na kojem se uzgajaju poljoprivredne kulture, ili koje služi uzgoju stoke, a obuhvaća oranice, vinograde, voćnjake, maslinike, livade i pašnjake.

Korisnici izravnih plaćanja obavezni su ispunjavati uvjete **višestruke sukladnosti** u poljoprivrednoj proizvodnji, i to:

- uvjete vezane uz zaštitu okoliša, zdravlje ljudi, životinja i bilja te dobrobit životinja, utvrđene posebnim propisima i
- uvjete vezane uz dobru poljoprivrednu i okolišnu praksu.

Korisnici koji ostvaruju pravo na izravna plaćanja u iznosu većem od 36.000,00 kn na razini jedne proizvodne godine bit će uključeni u **sustav savjetovanja** poljoprivrednika u pogledu ispunjavanja uvjeta višestruke sukladnosti koje će provoditi Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu.

Izravna plaćanja obuhvaćaju:

- osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini i
- proizvodno vezana plaćanja.

Uvjet za podnošenje zahtjeva za izravna plaćanja kod obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava jest **status obveznika poreza na dohodak nositelja gospodarstva**.

Osnovnim plaćanjem po poljoprivrednoj površini za livade i pašnjake i za sve ostale vrste korištenja poljoprivrednog zemljišta (oranične kulture i višegodišnje kulture – vinogradi, voćnjaci, maslinici), korisnici dobivaju isti iznos po ha bez obzira na vrstu proizvodnje. Osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini za livade i pašnjake za **1 ha iznositi će 1.000,00 kn u 2009. godini i 1.200,00 kn u 2010. godini**. Minimalne poticajne količine su **1 ha**.

Osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini za ostale vrste korištenja, za **1 ha iznositi će 2.250,00 kn u 2009. godini i 2.250,00 kn u 2010. godini**. Minimalne poticajne količine su **1 ha**.

Proizvodno vezana plaćanja jesu:

Posebna plaćanja u biljnoj proizvodnji	Jedinica mjere	Jedinični iznos u kn	
		2009. god.	2010. god.
sjeme krumpira	ha	6.750,00	2.750,00
sjeme suncokreta i duhana	ha	4.750,00	2.750,00
sjeme kukuruza	ha	2.750,00	750,00
sjeme pšenice, pšenoraži, raži, ječma i zobi	ha	250,00	240,00
sjeme ostalih kultura	ha	550,00	250,00
*minimalne poticajne količine za sjemenske usjeve su svi priznati usjevi,			
povrće za industrijsku preradu	ha	750,00	450,00
*minimalne poticajne količine 0,50 ha			
šećerna repa	ha	1.800,00	1.800,00
*minimalne poticajne količine 1,0 ha			
višegodišnji nasadi	ha	250,00	240,00
*minimalne poticajne količine 0,25 ha			
vinogradi, teži uvjeti gospodarenja	ha	1.150,00	750,00
ostale kulture – povrće, ljekovito bilje, jagode i hmelj	ha	250,00	240,00
*minimalne poticajne količine 0,25 ha			
ekološka proizvodnja – oranice, višegodišnji nasadi	ha	2.750,00	2.750,00
ekološka proizvodnja – livade i pašnjaci	ha	700,00	1.050,00
*minimalne poticajne količine 0,25 ha			
Ostala plaćanja u biljnoj proizvodnji	Jedinica mjere	Jedinični iznos u kn	
prerada ploda maslina	kg	0,75	0,63
*minimalne poticajne količine 800 kg			
maslinovo ulje ekstra djevičansko	l	10,00	6,00
*minimalne poticajne količine 100 l			
voćne i lozne sadnice – certificirane	kom	3,20	2,56

*minimalne poticajne količine, sav priznat sadni materijal			
voćne i lozne sadnice – standard	kom	1,60	1,28
sadnice maslina	kom	4,00	3,20
*minimalne poticajne količine, sav priznat sadni materijal			
duhan	kg	6,45	6,13
*minimalne poticajne količine, sve isporučene količine			
Stočarstvo	Jedinica mjere	Jedinični iznos u kn	
		2009. god.	2010. god.
Plaćanje po grlu stoke			
krave dojilje	grlo	1.300,00	1.300,00
*minimalne poticajne količine 1 grlo			
krave dojilje u ekstenzivnom uzgoju	grlo	2.500,00	2.300,00
*minimalne poticajne količine 20 grla			
ovce i koze	grlo	120,00	120,00
*minimalne poticajne količine 10 grla			
Plaćanja za držanje i klanje goveda			
držanje goveda	grlo	1.400,00	1.400,00
klanje goveda	grlo	500,00	500,00
*minimalne poticajne količine 1 grlo			
tov teladi	grlo	400,00	400,00
*minimalne poticajne količine 10 grla			
Posebna plaćanja po grlu stoke			
mliječne krave	grlo	900,00	800,00
*minimalne poticajne količine 1 grlo			
krmače	grlo	350,00	300,00
*minimalne poticajne količine 2 grla			
tov svinja	grlo	50,00	40,00
*minimalne poticajne količine 10 grla			
klanje utovljenih svinja	grlo	50,00	40,00
*minimalne poticajne količine 10 grla			
rasplodna perad	kljun	9,00	7,00
*minimalne poticajne količine kljun 1000 kom.			
pčelinje zajednice	košnica	50,00	40,00
*minimalne poticajne količine 30 košnica			
Dodatna plaćanja za proizvodnju rasplodnog materijala			
mliječne krave – dodatno	grlo	250,00	240,00
*minimalne poticajne količine 1 grlo			
ovce i koze – dodatno	grlo	100,00	90,00
*minimalne poticajne količine 10 grla			
krmače – dodatno	grlo	300,00	250,00
*minimalne poticajne količine 2 grla			
Plaćanja za mlijeko			
mlijeko kravlje	kg	0,65	0,60
minimalne poticajne količine 6000 kg			
mlijeko kravlje – dodatno	kg	0,30	0,20
mlijeko ovčje i kozje	kg	1,20	1,10
*minimalne poticajne količine 500 kg			
Ostala plaćanja u stočarstvu			
med	kg	2,00	1,50
*minimalne poticajne količine 450 kg			

Zakonom, u dijelu koji se odnosi na **ruralni razvoj**, uređuje se većina osnovnih pitanja iz sustava potpora ruralnom razvoju koje imaju zemlje članice Europske unije.

Definirane su **3 osnovne skupine mjera** sukladne EU modelu:

- mjere za poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog sektora
- mjere za očuvanje i poboljšanje okoliša i krajobraza
- mjere za poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima.

Napomena: Korišten tekst iz Prijedloga Zakona o državnoj potpori i ruralnom razvoju, s Konačnim prijedlogom Zakona, Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Nadzor kontrolora Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

♦ Ingrid Floigl

Krajem svibnja 2009. godine na snagu je stupio Pravilnik o ovlastima i načinu rada kontrolora Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (NN 59/09). Pravilnik je donesen na osnovi odredaba članka 33, st. 5 i članka 80. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 150/08), a istim su utvrđene ovlasti i način rada ovlaštenih kontrolora.

Kontrolori Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu Zavod) su radnici Zavoda koji ispunjavaju uvjete glede stručne spreme i potrebnog radnog iskustva, moraju imati položen državni stručni ispit i posjeduju posebnu iskaznicu.

Nadzorni poslovi obuhvaćaju postupke i radnje kojima se provodi nadzor nad primjenom zakonskih i podzakonskih propisa, međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, općih i pojedinačnih akata, nad izvršavanjem ugovornih obveza ugovornih subjekata Zavoda, kao i primjenu propisanih mjera u slučaju nezakonitog i nepravilnog poslovanja, odnosno nepridržavanja ugovornih obveza. Nadzorni poslovi mogu biti redovni (planirani) i izvanredni, a u **izvanredne nadzorne poslove** potpadaju i oni koji se obavljaju na osnovi **pisanog zahtjeva poslodavca u slučaju kontrole opravdanosti bolovanja**. U slučaju kada se radi o sumnji u prijevaru, pronevjeru, krađu, odnosno o obavljanju drugih aktivnosti koje nisu u skladu s važećim propisima, nadzorni poslovi obavljaju se bez prethodne najave.

Kontrolori Zavoda u obavljanju poslova vanjskog nadzora, nadziru izvršavanje zakonskih obveza i preuzetih ugovornih obveza subjekata, namjensko trošenje sredstava ugovorenih za provođenje zdravstvene

I bolovanje pod nadzorom

zaštite, te zakonito i pravodobno ostvarivanje prava osiguranih osoba Zavoda na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Također, nadziru da li je postupanje ugovornih izabranih doktora primarne zdravstvene zaštite u skladu sa Zakonom i općima aktima Zavoda u dijelu koji se odnosi na pravilno izdavanje uputnica za bolničku i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, receptata za lijekove utvrđene osnovnom i dopunskom listom lijekova Zavoda, putnih naloga radi korištenja zdravstvene zaštite za osigurane osobe Zavoda, te **utvrđivanja prava na bolovanje osiguranika Zavoda**. U okviru nadzora kontrolori Zavoda imaju pravo pregleda i provjere pravne, financijske, medicinske i druge dokumentacije, kao i neposrednog uvida u način rada ugovornog subjekta.

Postupak nadzora, kada je u pitanju ostvarivanje prava osigurane osobe na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja, kao i ostvarivanja prava na bolovanje može obuhvatiti i pregled osigu-

rane osobe Zavoda koji obavlja kontrolor Zavoda – doktor medicine, odnosno stomatologije. **U postupku provođenja nadzora nad ostvarivanjem prava na bolovanje kontrolori Zavoda, osim provođenja nadzora u ordinaciji izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite, imaju pravo obaviti i kućni posjet, odnosno neposrednu kontrolu u kući osiguranika.**¹

Kontrolori Zavoda provode i poslove unutaršnjeg nadzora nad radom radnika unutarnjih ustrojstvenih jedinica Zavoda.

Ravnatelj Zavoda izriče mjere nakon provedenog nadzora. Za lakše povrede ugovornih obveza izriču se mjere pisane opomene i/ili novčane kazne, dok se za teže povrede ugovornih obveza izriču mjere opomene pred raskid ugovora ili raskid ugovora, te novčane kazne.

¹ Cilj ove i ovakve kontrole bolovanja bi bilo smanjivanje stope bolovanja, kako oni koji to zaista ne trebaju ne bi uzimali od onih kojima je potrebno.

Zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu

Postupak u slučaju ozljede na radu

Od prošle godine u primjeni su novi propisi o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima. Novi propisi izazvali su dosta problema u praksi: od neravnomjerno raspodijeljenih liječnika specijalista medicine rada, preko nedovoljne informiranosti poslodavaca o promijenjenim obvezama, do nejasnih uputa o načinu postupanja za slučaj ozljede na radu.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu 2. srpnja 2009. godine izdao je posebnu uputu – pojašnjenje, a koja ukratko navodi sljedeći postupak:

1. **ozlijeđeni radnik** dolazi u ordinaciju svog **izabranog liječnika opće/obiteljske medicine** (dalje: OM/SOM)
2. liječi ga izabrani **OM/SOM** i **otvara bolovanje** ako to procijeni potrebnim
3. **poslodavac ispunjava svoj dio u Prijavi o ozljedi na radu**, a zatim svoj dio popunjava nadležni liječnik specijalist medicine rada (dalje: SMR)
4. **ispunjenu prijavu poslodavac predaje u HZZOZZR**, a kopije dostavlja OM/SOM, HZZO-u i Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu
5. **HZZOZZR nakon priznate ozljede dostavlja ovjerene primjerke Prijave**

6. OM/SOM, SMR, HZZO-u, HJZZSR, Državnom inspektoratu, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo i **poslodavcu**
6. **liječnik OM/SOM** nastavlja liječenje, a nakon primitka ovjerene Prijave koristi zelene tiskanice, te **zaključuje bolovanje i radnika upućuje liječniku SMR**
7. **liječnik SMR utvrđuje bolovanje na temelju ovjerene Prijave** i priznate ozljede na radu te **izdaje doznake u koje kao prvi dan bolovanja upisuju datum nastanka ozljede**
8. u slučaju **nepriznavanja ozljede na radu**, liječenje nastavlja liječnik OM/SOM

Besplatna pravna pomoć u Republici Hrvatskoj

♦ Alan Vajda

Na temelju Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine, br. 62/08.) po prvi su put utvrđeni jedinstveni kriteriji za podnositelje zahtjeva za dodjelu besplatne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj. Modernizacija sustava besplatne pravne pomoći usklađena je s pravnom stečevinom Europske unije, a što ujedno predstavlja udovoljavanje dogovorenim političkim uvjetima radi stjecanja punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Sustav besplatne pravne pomoći u Republici Hrvatskoj čine uredi državne uprave u županijama koji rješavaju o zahtjevima građana u prvom stupnju, dok Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske odlučuje povodom žalbi podnositelja zahtjeva u drugom stupnju.

Postupak za odobravanje pravne pomoći pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnom uredu državne uprave u županiji ili Gradu Zagrebu, prema prebivalištu ili boravištu podnositelja zahtjeva <http://www.pravosudje.hr/default.asp?gl=200901290000011>.

Pravna pomoć utvrđuje se kao primarna i sekundarna. **Primarna pravna pomoć obuhvaća:** opću pravnu informaciju, pravni savjet, pravnu pomoć u sastavljanju pismena pred tijelima uprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, zastupanje u upravnim stvarima, zastupanje u mirnom izvansudskom rješavanju sporova, zastupanje pred Europskim sudom za ljudska prava i međunarodnim organizacijama ako je u skladu s međunarodnim ugovorima i pravilima o radu tih tijela. **Sekundarna pravna pomoć obuhvaća:** zastupanje pred sudovima, pravnu pomoć za mirno rješavanje spora, te sastavljanje pismena u sudskim postupcima.

Korisnici besplatne pravne pomoći

Korisnici pravne pomoći u smislu Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći su osobe koje ne mogu snositi troškove pravne pomoći bez opasnosti od egzistencijalne ugroženosti, a pripadaju jednoj od navedenih kategorija:

- hrvatski državljani
- stranci na privremenom boravku
- stranci na stalnom boravku
- stranci pod supsidijarnom zaštitom
- stranci pod privremenom zaštitom
- azilanti
- tražitelji azila u postupcima za koje pravna pomoć tražiteljima azila nije predviđena posebnim zakonom
- djeca stranci koja su u Republici Hrvatskoj zatečena bez pratnje roditelja ili zakonskog zastupnika.

Pružatelji besplatne pravne pomoći

Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći kao pružatelji pravne pomoći predviđeni su odvjetnici, udruge, sindikati i pravne klinike pri čemu su definirani oblici pravne pomoći koju navedeni subjekti mogu pružati (primarna i sekundarna pravna pomoć).

Kriteriji za odobravanje korištenja besplatne pravne pomoći

Uvjet za odobravanje besplatne pravne pomoći jest imovno stanje podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva. Naime, čl. 8. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći propisuje slučajeve u kojima je moguće ostvariti pravo na besplatnu pravnu pomoć, a kako slijedi:

1) Smatrat će se da osoba ne može snositi troškove pravne pomoći bez egzistencijalne ugroženosti ako ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi i drugih oblika pomoći, odnosno pravo na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.

2) Smatrat će se da osoba ne može snositi troškove pravne pomoći bez egzistencijalne ugroženosti ako imovno stanje podnosi-

telja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva odgovara sljedećim uvjetima (kumulativno):

a) kad imovina, u novčanom obliku, podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva ne iznosi više od dvadeset najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja, po članu njegovog kućanstva (2.611,00 kn za 2009. godinu),

b) kad podnositelj zahtjeva ili punoljetni članovi njegova kućanstva posjeduju imovinu, osim imovine u novčanom obliku, čija ukupna vrijednost ne prelazi iznos od dvadeset najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja (2.611,00 kn za 2009. godinu),

c) kad podnositelj zahtjeva odnosno punoljetni članovi njegova kućanstva, imaju u vlasništvu stan ili kuću koji se smatraju zadovoljavajućim stambenim prostorom, te ako imaju u vlasništvu automobil čija vrijednost ne prelazi osamnaest najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva

d) kad u proteklih 12 mjeseci ukupni dohodak i ukupni primici podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva mjesečno ne prelaze po članu kućanstva iznos najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva (2.611,00 kn za 2009. godinu).

3) Besplatna pravna pomoć odobrit će se djeci, koju su roditelji i drugi obveznici uzdržavanja po odredbama zakona dužni uzdržavati, u postupcima koji se vode pred nadležnim tijelima radi ostvarivanja prava djeteta na uzdržavanje neovisno o materijalnim prihodima obitelji.

Detaljne informacije dostupne su putem sljedeće web stranice: <http://www.pravosudje.hr/default.asp?ru=4440&gl=sid=&jezik=1>

SAVJETODAVNA SLUŽBA

HRVATSKE OBRTNIČKE KOMORE

ODGOVARA NA VAŠA PITANJA

iz područja:

- otvaranje obrta
- radno pravo, mirovinsko i zdravstveno osiguranje
- porezi, doprinosi i carine
- krediti i potpore
- tehnika i tehnologija
- turizam i ugostiteljstvo
- poljoprivreda i potpore u poljoprivredi
- ostala pitanja i savjeti o poslovanju obrta

062 000 026

(po cijeni iz fiksne mreže od 0,28 kn/min, bez dodatnih naknada)
Svakog radnog dana

od 08:00 do 12:00 sati

Pitanja možete postaviti i pisanim putem
na fax: 01/48 06 675

E-mail: savjetodavna-sluzba@hok.hr

<http://infos.hok.hr/>

NOVO U TURISTIČKOJ PONUDI HRVATSKE

Golf kao pokretač elitnog turizma

♦ Lenko Ugrinić

Razvojna strategija hrvatskog turizma oslanja se na **elitni turizam** koji bi pridonosio većem prihodu u državnu kasu, a pozicija Hrvatske kao mediteranske zemlje s blagom klimom i pitomim raslinjem ima komparativne prednosti nad drugim zemljama u regiji. Gradnja golf igrališta, regulirana **Zakonom o igralištim** za golf (NN 152/08), definirana je kao **poseban interes** za RH. Igralište za golf predstavlja jedinstvenu funkcionalnu cjelinu kao složenu građevinu površine najmanje 85 ha, a koja je sastavljena od nekoliko sastavnih dijelova, odnosno građevina. To su: teren za igranje golfa s pripadajućom infrastrukturom i akumulacijska jezera, klupska kuća, parkirališta, servisne zgrade, ugostiteljsko-turističke građevine namijenjene smještaju, ukoliko su predviđeni dokumentima prostornog uređenja te ostali prateći sadržaji.

Igralište za golf je teren uređen za igru s najmanje 18 rupa. Izgrađenost građevina

smije zauzimati do 25% ukupne površine igrališta. U javnosti se pojavljuju pitanja oko ovog Zakona u smislu da li je ovo prečac da se omogući prodaja apartmana i vila u sklopu golf projekta jer Zakon predviđa da se ugostiteljsko-turističke građevine osim hotela mogu etažirati. Građevinske tvrtke pod teretom recesije sve teže se odlučuju na gradnju, a statistike pokazuju da se u prošloj godini tražilo 40% manje građevinskih dozvola. Predviđa se da će u narednom razdoblju cijene nekretnina padati i da će velik broj građevinara bankrotirati, a ovo je jedan od novih projekata koji bi uz dodatne mogućnosti prodaje ili najma nekretnina pokrenuo tržište. Time bi i lokalne zajednice kroz poreze i komunalne naknade u startu uzele svoj dio kolača, a ostatak kroz dugogodišnju eksploataciju objekata i zapošljavanje stanovništva i ubiranje boravišne pristojbe i drugih prihoda namijenjenih lokalnoj samoupravi. Postojećim prostornim planovima u Hrvatskoj je predviđeno oko 60 lokacija za izgradnju golf igrališta.

Predviđeno
60 golf lokacija

GOST SAVJETNIK

Otudjenje u roku od 5 godina

Ukoliko ste prvi put kupili nekretninu za koju ste ispunivši sve zakonom propisane uvjete dobili rješenje o oslobađanju poreza na promet nekretnina, istu da bi pravo o oslobađanju zadržali, morate imati u svom vlasništvu 5 godina.

Ukoliko ste se odlučili za prodaju nekretnine za koju ste bili oslobođeni plaćanja poreza na promet nekretnina unutar roka od 5 godina od dana nabave nekretnine, odnosno ako Porezna uprava naknadno utvrdi da nisu bili ispunjeni uvjeti za porezno oslobađanje, porez ćete ipak biti dužni platiti. Međutim, ako naknadno kupite novu nekretninu formalno ćete po prvi put postati vlasnik nekretnine, te ćete imati pravo podnijeti zahtjev za novo oslobađanje.

Problem koji Vam se može dogoditi, jest da dok formalno-pravno niste razriješili prijenos vlasništva prve nekretnine od novog stjecatelja, kupite novu nekretninu.

U tom slučaju, sukladno Zakonu, bit ćete dužni platiti porez na promet nekretnina za drugu nekretninu, jer ćete se naći u situaciji da ste obavili promet za dvije nekretnine u roku od 5 godina, što Vam ne ostavlja mogućnost za oslobađanje.

Osim toga, na naplatu će Vam doći i rješenje kojim se ukida rješenje o oslobađanju za prvu nekretninu, te ćete formalno dva puta biti dužni platiti porez. Rješenje za Vas u ovakvoj situaciji nalazi se u podnošenju izvanrednog pravnog lijeka, tj. u obnovi postupka. Obnovu postupka (ali onog koji je rezultirao

♦ Ines Čalušić, dipl. iur.

rješenjem o porezu na promet nekretnina za drugu nekretninu) možete tražiti u roku od mjesec dana od dana kada ste zaprimili rješenje kojim se ukida rješenje o oslobađanju poreza za prvu nekretninu.

Za obnovu postupka Vama je bitno da učinite vjerojatnim:

- ♦ okolnosti na kojima temeljite prijedlog (priložite ugovor o prodaji prve nekretnine, tabularnu izjavu, zk izvadak iz kojeg će biti vidljivo da je podnesen prijedlog za uknjižbu novog vlasnika i sl., te novi ugovor o kupoprodaji)
- ♦ okolnost da je prijedlog stavljen u zakonskom roku

Prijedlog za obnovu postupka u pravilu ne odgađa izvršenje rješenja po kojem se obnova traži, ali organ koji je nadležan za odlučivanje o prijedlogu, ako smatra da će prijedlog za obnovu biti uvažan, može riješiti da se odgodi izvršenje dok se ne odluči o obnovi postupka.

Zaključak pak kojim se dopušta obnova postupka odgađa izvršenje rješenja.

U obnovljenom postupku predloženjem novih činjenica, organ može riješiti ili da ipak ostavi na snazi prvotno rješenje (dakle ono po kojemu ste bili dužni platiti porez na promet nekretnina na drugu nekretninu) ili to rješenje može zamijeniti drugim na način da rješenje poništi ili ukine.

Stoga, ukoliko želite izvršiti otudjenje prve nekretnine, a ne postoji mogućnost da za isto pričekate istek zakonskog roka od 5 godina, te ukoliko želite kupiti novu, morate biti prije svega spremni na dvostruko plaćanje poreza i oprezni i pažljivi glede uvjeta i zakonskog roka unutar kojeg možete poduzeti pravne korake za povratom poreza za drugu nekretninu.